

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8710204939
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8710204939.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX/X, XXX XX C., zastúpený: Mgr. Maroš Ježík, advokát, Murgašova 86/1, 058 01 Poprad proti žalovaným: 1/ E. F., nar. X.XX.XXXX, bytom G. - H. XXXX/XX, XXX XX C., 2/ D. F., nar. XX.X.XXXX, bytom G. - H. XXXX/XX, XXX XX C., obaja právne zastúpení: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Námestie sv. Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o zaplatenie 11.594,25 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 21C/72/2010-521 zo dňa 11.3.2021 takto

rozhodol:

Mení prvoinštančný rozsudok v zamietavom výroku čo do sumy 2.356,768 eur s prísl. tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 2.356,768 eur s 9 % úrokom z omeškania od 9.7.2010 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti potvrdzuje rozsudok o zamietnutí žaloby.

Žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 59,346 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tejto veci.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu zamietol. Žalovaným priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca v spojení s písomným podaním zo dňa 21.6.2010 (čl. 28 súdneho spisu) domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu sumu 9.313,59 eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 7.345,31 eur od 6.5.2008 do 31.12.2009, 10,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 7.345,31 eur od 1.1.2009 do zaplatenia, s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 87,27 eur od 18.6.2008 do zaplatenia, s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 93,84 eur od 22.7.2008 do zaplatenia, s 8,5 % ročným úrokom z omeškania z ďalších mesačných splátok záloh v súvislosti s poskytovaním služieb, a zaplatenia náhrady trov konania.

Neskôr žalobca podaním zo dňa 7.11.2011 rozšíril žalobu o ďalšiu sumu, o ktorom rozšírení rozhodol prvoinštančný súd v uznesení na čl. 94 súdneho spisu a rozšírenie žaloby súd pripustil. Dôvodom rozšírenia nároku bola skutočnosť, že žalobca ako vlastník bytu platil za žalovných mesačné zálohy správcovi bytu E-Byt Správa Domov s.r.o. za služby spojené s užívaním bytu, úhrady do fondu opráv a na správu spoločenstva, ktorí bývali v jeho byte. Rozšíril nárok o istinu za obdobie od mája 2010

do novembra 2011 o sumu 2.280,66 eur, ktorú žiadal priznať s úrokmi z omeškania za každú jednu mesačnú splátku.

Spolu na istine žalobca žiadal 11.594,25 eur. Uplatnil si príslušenstvo pohľadávky.

Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 25.10.2007 OSBD Poprad postúpilo pohľadávku na postupníka I. I. v celkovej sume 7.345,30 eur (221.284,69 Sk), ktorú evidovali ako dlh k dvojizbovému družstevnému bytu č. XX na prízemí bytového domu J. K. G. L., súp. č. XXXX/XX v C.. Zaviazali sa, že príjmu I. I. za členku družstva a pridelia jej dvojizbový byt č. XX, v ktorom bývali žalovaní ako nájomcovia.

Následne I. I. dňa 5.5.2008 zmluvou o postúpení pohľadávky postúpila na postupníka – žalobcu pohľadávku v sume 7.345,30 eur, ktorú žalobca zaplatil p. I. dňa 5.5.2008, kedy bol vystavený príjmový pokladničný doklad. Žalobca sa stal zároveň aj vlastníkom dvojizbového bytu č. XX na základe zápisu Zmluvy o prevode vlastníctva bytu do katastra nehnuteľností pod č. V2613/8 v 1/1.

Žalobca ako výlučný vlastník bytu nemohol užívať byt, keďže v ňom bývajú žalovaní bez právneho titulu. Žalobcovi vznikla povinnosť v pravidelných mesačných platbách uhrádzať predpísané mesačné zálohy v období od 17.6.2008 do 20.4.2010 a aj za obdobie od 20.4.2010 do 4.11.2011. Žalobcovi vznikla škoda vo výške 11.594,25 eur.

3. Prvoinštančný súd vo veci prvýkrát rozhodol platobným rozkazom č.k. 5Ro/179/2010-33 zo dňa 24.6.2010. Proti tomuto platobnému rozkazu bol podaný odpor žalovanými.

4. Následne rozsudkom č.k. 21C/72/2010-122 zo dňa 11.5.2012 súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Po podaní odvolania žalovanými Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 17Co/110/2013-183 zo dňa 21.11.2013 prvoinštančný rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. V poradí druhým rozsudkom č.k. 21C/72/2010-221 zo dňa 9.10.2019 prvoinštančný súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Proti tomuto rozsudku podali žalovaní odvolanie a odvolací Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 17Co/56/2015-260 zo dňa 6.8.2015 prvoinštančný rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na skutkový stav, ktorý zistil prvoinštančný súd, bola uložená povinnosť odvolacím súdom prvoinštančnému súdu vyhodnotiť aktívnu a pasívnu vecnú legitimitáciu v tomto spore.

6. Súbežne s prejednávanou vecou, pôvodne pod sp. zn. 12C/14/2009, neskôr po zrušení veci dovolacím súdom pod sp. zn. 12C/247/2014, bolo vedené konanie o neplatnosť nájomných zmlúv a kúpnych zmlúv. Rozsudkom č.k. 12C/147/2014-122 zo dňa 20.6.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod č.k. 4Co/78/2018-231 bolo rozhodnuté, že nájomná zmluva medzi OSBD Poprad a I. I. je neplatná, že nájomná zmluva medzi OSBD Poprad a M. N. je neplatná, že nájomná zmluva medzi OSBD Poprad a D. B. C. je neplatná, že kúpna zmluva medzi OSBD Poprad a D. B. C. je neplatná. Všetko ide o nájomný vzťah a kúpu bytu č. XX na prízemí bytového domu J. K. G. L. XXXX/XX J. C.. Ďalej bolo rozhodnuté, že kúpna zmluva medzi D. B. C. a O. J. je neplatná.

7. Prvoinštančný súd v prejednávanej veci vykonal dokazovanie výsluchom svedkyne I. I. a F. F., bývalého štatutára OSBD Poprad, vykonal dokazovanie listinami, ktoré sa nachádzajú v spise a pripojeným spisom Okresného súdu Poprad sp. zn. 12C/247/2014 a zistil, že predmetom konania je zaplatenie sumy 11.594,25 eur s prísl. Táto suma pozostáva zo sumy 7.345,31 eur (221.284,69 Sk) s prísl. uplatňovanej žalobcom, z titulu zmluvy o postúpení pohľadávky, uzavretej medzi žalobcom ako postupníkom a I. I. ako postupcom dňa 5.5.2018, kde za uvedené postúpenie žalobca zaplatil I. I. dňa 5.5.2008 požadovanú sumu, čo vyplýva z príjmového pokladničného dokladu. I. I. získala túto pohľadávku postúpením od OSBD Poprad ako postupcom na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 25.10.2007.

Ďalšia časť uplatňovaného nároku predstavuje sumu 4.248,94 eur, a to 1.960,28 eur za obdobie od 17.6.2008 do 20.4.2010 a vo výške 2.280,66 eur za obdobie od 5.10.2010 a vo výške 2.280,66 eur za máj 2010 do novembra 2011, ide o úhrady zaplatené žalobcom ako vlastníkom bytu.

Postupca OSBD Poprad a postupník I. I. uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávky podľa § 524 – 530 Občianskeho zákonníka dňa 25.10.2007. Podľa článku 2 zmluvy, pohľadávkou postupcu sa má na mysli pohľadávka z dôvodu neplatenia úhrad za užívanie dvojizbového družstevného bytu č. XX na prízemí bytového domu J. K. G. L. súp. č. XXXX/XX v C.. Pôvodný dlžník E. F. a D. F. dlhovali veriteľovi, teda OSBD Poprad, sumu 221.284,69 Sk, z toho je 79.870,69 Sk istina, ďalej suma 5.000 Sk ako záloha na vyúčtovanie nákladov za rok 2007, poplatky z omeškania vo výške 136.414 Sk. Žalovaným podľa uvedeného postúpenia pohľadávky zanikol nájomný vzťah k bytu, členský podiel vo výške 40.569,85

Sk bude započítaný do výšky dlhu. Ďalej boli dohodnuté, že nadobúdateľ pohľadávky zaplatí túto pohľadávku veriteľovi, teda postupcovi OSBD Poprad a bude I. I. pridelený dvojizbový byt. Uhradí aj všetky poplatky a ak nebude dlh zaplatený, zmluva stráca platnosť.

Prvoinštančný súd aplikujúc ust. § 34j a § 37 Občianskeho zákonníka považoval túto zmluvu za neurčitú, aplikoval aj ust. § 39 Občianskeho zákonníka a ust. § 524 ods. 1, 2 OZ, § 526 ods. 1, 2 OZ, § 527 ods. 1 OZ, § 451 ods. 1, 2 OZ, § 454 OZ a ďalej ust. § 685 ods. 1, 2 OZ, § 710 ods. 1, 3 OZ a aj ust. § 16 ods. 1 zákona č. 182/93 Z.z., § 16 ods. 2 a § 16 ods. 3 tohto zákona. Dospel k záveru, že, vzhľadom na to, že v zmluve o postúpení pohľadávky z OSBD Poprad na I. I. je uvedené, že žalovaným v dôsledku existencie dlhu zanikol nájom predmetného bytu, toto ustanovenie nie je v súlade so zákonom. Ďalej zákonu odporuje aj prejav vôle OSBD Poprad o započítaní členského podielu na dlh žalovaných. Prvoinštančný súd považoval túto zmluvu za neurčitú a nezrozumiteľnú aj vo vzťahu k jednotlivým sumám, kde nie sú jednotlivé sumy presne špecifikované, najmä vo vzťahu k poplatkom z omeškania, o ktorých má rozhodnúť P-OSBD Poprad. V uvedenej zmluve v bode 4 čl. II. sa hovorí o prístupujúcom dlžníkovi, ďalej o prístupujúcom postupníkovi.

Prvoinštančný súd ďalej zistil z pripojeného spisu 12C/247/2014, že OSBD Poprad oznamovalo toto postúpenie pohľadávky písomným podaním zo dňa 29.10.2007 žalovanému v 1/ rade, ktorému zásielka doručená nebola a žalovanej v 2/ rade, ktorá si zásielku prevzala. V oznámení je uvedené, že zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretou dňa 25.10.2007 postúpili pohľadávku v celkovej výške 221,284,69 Sk postupníkovi, postupník však špecifikovaný v tomto právnom úkone nie je.

Na základe uzatvorenej dohody o postúpení pohľadávky medzi OSBD Poprad a I. I. došlo k uzatvoreniu nájomnej zmluvy medzi OSBD Poprad a I. I. na sporný byt, táto nájomná zmluva však neskôr bola vyhlásená za neplatnú.

Keďže ďalší právny úkon, a to zmluva o postúpení pohľadávky medzi žalobcom a I. I. je tá, od ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu, potom, vzhľadom na predchádzajúce zistenia o absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 25.10.2007, je absolútne neplatná, potom aj ďalší vzťah, ktorý mal vzniknúť so žalobcom na základe zmluvy o postúpení pohľadávky medzi I. I. a D. B. C. zo dňa 5.5.2008 je absolútne neplatný, pretože tento druhý vzťah nikdy zákonne nevznikol.

Žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu, ani pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných.

Prvoinštančný súd ďalej poukázal aj na to, že nájomný vzťah medzi OSBD Poprad a žalovanými, ktorý vznikol na základe platnej nájomnej zmluvy podľa § 685 – 686 Občianskeho zákonníka zo dňa 9.12.1996 naďalej trvá. Podľa tejto zmluvy uzatvorenej na dobu neurčitú, nájomcovia boli povinní platiť nájomné a úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu podľa výmery nájomného, a preto im bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu nevzniklo, keďže si svoje povinnosti plnili voči OSBD Poprad.

Prvoinštančný súd ďalej dospel k záveru, okrem nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v oboch uplatnených nárokoch aj na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu, ktoré malo vzniknúť tým, že žalobca platil na účet správcu E-Byt Správa Domov s.r.o., Hraničná 5, Poprad v čase, keď bol vlastníkom bytu.

Preto prvoinštančný súd žalobu zamietol.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP, keď vychádzal zo zásady úspechu vo veci. Úspešným žalovaným súd priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Považuje rozhodnutie prvoinštančného súdu za nesprávne. Dôvody vidí v ust. § 365 ods. 1 písm. c/, f/ a h/ CSP. V odvolaní žalobca uviedol, že svoj nárok si uplatňuje na sumu 11.594,25 eur s prísl., kde suma pozostáva z prvej časti 7.345,31 eur, ktorú si od žalovaných uplatňuje titulom nadobudnutia postúpením pohľadávky od I. I. podľa zmluvy o postúpení pohľadávky z 5.5.2008, za túto pohľadávku riadne I. I. zaplatil. I. I. túto pohľadávku nadobudla pôvodne od OSBD Poprad.

Druhá časť uplatňovaného nároku v sume 4.248,94 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie z titulu platenia poplatkov za služby spojené s užívaním bytu správcovi bytového domu žalobcom v období od 17.6.2008 do 20.4.2010 vo výške 1.968,28 eur a za obdobie od mája 2010 do. novembra 2011 v sume 2.280,66 eur. Svedok F. F. uviedol, že I. I. sumu 7.345,31 eur riadne zaplatila a túto sumu zaplatili aj žalovaní na základe zmluvy o vzájomnom vysporiadaní z 25.2.2020. Dátum 25.10.2007 je rozhodujúci pre posúdenie, či žalovaný plnením sumy 21.000 Sk dňa 9.11.2007 na účet SVB blok Váh, sumy 50.000 Sk dňa 5.11.2007 na účet SVB blok Váh a sumy 150.285 Sk dňa 21.1.2008 na účet OSBD Poprad sa zbavili riadnym spôsobom svojho záväzku voči pôvodnému veriteľovi. Žalobca tvrdil, že nie, pretože vlastníkom postupovanej pohľadávky sa I. I. dňa 25.10.2007, teda pred dňom prvej z uvedených troch platieb. Len plnením k rukám žalovanej sa mohli žalobcovia tohto záväzku zbaviť.

Druhá časť nároku na zaplatenie 4.248,94 eur predstavuje úhradu žalobcu za plnenia poskytované v súvislosti s užívaním bytu, keď tieto povinnosti na základe nájomnej zmluvy s OSBD Poprad mali žalovaní.

Preto záväzok žalovaných zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie aj v tejto sume je daný.

Žalobca žiadal, aby bolo rozhodnuté tak, že prvoinštančný rozsudok bude zrušený a vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, alebo aby bola vec odvolacím súdom zmenená. Namietal aj rozhodnutie o náhrade trov konania, keď v prejedávanej veci dôvodmi hodnými osobitného zreteľa nie sú skutkové okolnosti, ktoré vyšli v priebehu konania najavo. Žalobca svojim konaním vznik sporu nespôsobil.

9. K odvolaniu žalobcu zaujali písomné stanovisko žalovaní. Mali za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Ak aj žalobca plnil namiesto žalovaných dlh, ktorý neexistoval, je to len na jeho ľarchu, prípadne má právo domáhať sa náhrady voči tomu, kto ho v tom ohľade uviedol do omylu. Navyše, údajný dlh žalovaných na úhradách v sume 7.345,31 eur ani reálne v čase jeho úhrady žalobcom neexistoval. Žalovaní túto sumu uhradili v prospech účtu OSBD Poprad dňa 5.11.2007 sumou 50.000 Sk, dňa 9.11.2007 sumou 21.000 Sk a dňa 21.1.2008 sumou 150.285 Sk.

Pokiaľ sa týka uplatňovanej sumy 4.248,94 eur, vzhľadom na platnosť nájomnej zmluvy, uzavretej medzi OSBD Poprad a žalovanými, boli žalovaní povinní platiť úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu sami. Žalobca plnil tieto úhrady za žalovaných, vzniklo podľa žalobcu na strane žalovaných bezdôvodné obohatenie. Žalobca však nikdy úhrady neplnil za žalovaných. Paralelne so žalobcom tie isté úhrady platili aj žalovaní v prospech OSBD. Len tento subjekt bol oprávnený dané platby za služby spojené s užívaním bytu vyberať a spravovať. Akékoľvek iné nároky môže si žalobca vymáhať od OSBD, ktoré prijímalo za ten istý byt platby od žalovaných, ako aj od žalobcu. Platby plnili riadne, výlučne do rúk OSBD a následne aj k rukám správcu bytového domu.

Vo vzťahu k trovám konania uviedli, že prvoinštančný súd vo veci rozhodol správne. Nie je spravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva, alebo právom chránené záujmy, nezískal náhradu trov konania, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Žalobca si uplatnil nárok prostredníctvom kvalifikovanej právnej pomoci to, že žalobca nebol úspešný, musí za tieto trovy zodpovedať sám. To, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný a žalovaný pasívne vecne legitimovaný, žalovaní namietali od počiatku konania. Žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

10. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je potrebné zmeniť, keďže neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie a ani pre jeho zrušenie.

11. Ako to vyplýva z rozhodnutia prvoinštančného súdu a zo skutkových zistení prvoinštančného súdu, uplatňovaný nárok žalobcu je možné rozdeliť do dvoch skupín. Prvou skupinou je nárok, ktorý si žalobca uplatňuje ako nárok vo výške 7.345,31 eur, ktorý predstavuje dlh, ktorý bol na žalobcu postúpený pôvodne z postupcu OSBD Poprad cez postupcu I. I. na postupníka D. B. C.. Táto pohľadávka predstavuje dlh žalovaných v súvislosti s nájmom bytu, ktorý sa nachádza v C. v bloku J. P. Q. XX K. L. G., súp. č. XXXX/XX v C.. Túto sumu pôvodne vyčíslil OSBD Poprad ako postupca pri postupovaní pohľadávky žalovaných na postupníka I. I..

Prvoinštančný súd v svojom rozhodnutí zistil, že zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá bola uzatvorená medzi postupcom OSBD Poprad a I. I., bola uzatvorená dňa 25.10.2007. Táto zmluva o postúpení pohľadávky, podľa listín, ktoré po poslednom zrušení veci odvolacím súdom prvoinštančný súd zistil z pripojeného spisu 12C/247/2014, OSBD Poprad oznamovalo postúpenie pohľadávky žalovaným. Pri postúpení pohľadávky žalovaným listom zo dňa 29.10.2007 OSBD Poprad oznámili D. F., že pohľadávka vo výške 221.284,69 eur bola postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávky na postupníka. Oznámenie prevzala osobne D. F.. Rovnaké oznámenie E. F. neprevzal, jeho zásielka, adresovaná na adresu trvalého pobytu, bola uložená na poštovom úrade dňa 31.10.2007.

Dňa 5.5.2008 uzatvorila I. I. ako postupca a D. B. C. ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorú I. I. získala od OSBD Poprad. Na základe tejto zmluvy D. B. C. vo vzťahu k I. I. riadne uhradil jej postúpenú pohľadávku vo výške 221.284,70 Sk. V priebehu konania nebolo preukázané, aby I. I. postúpenie pohľadávky oznámila žalovaným a taktiež nebolo preukázané, aby D. B. C. preukázal a oznámil postúpenie pohľadávky žalovaným. Takáto informácia nevyplýva ani zo svedeckej výpovede I. I. pred prvoinštančným súdom.

Žalovaní v priebehu konania ako svoju obranu predložili doklady z banky, podľa ktorých mali uvedenú sumu 221.285 Sk, teda 7.345,31 eur zaplatiť v prospech OSBD, teda v čase postupovania pohľadávky na žalobcu už táto pohľadávka neexistovala.

Ako to vyplýva z doklady Tatra banky, a.s., Bratislava, žalovaná D. F. dňa 9.11.2007 zaplatila na účet SVBD, blok Váh v Poprade, číslo účtu: 26201033330 nedoplatok vo výške 21.000 Sk. Dňa 5.11.2007 zaplatila na ten istý účet SVB blok J., C., sumu 50.000 Sk a dňa 21.1.2008 na účet 2627380077 OSBD Poprad sumu 150.285 Sk.

12. Prvoinštančný súd pri rozhodovaní o nároku žalobcu na sumu 7.345,31 eur dospel k záveru, že žalobca nepreukázal v celom rozsahu svoju aktívnu vecnú legitimitáciu, teda hmotnoprávny nárok na zaplataenie uvedenej sumy voči žalovaným.

Pre posúdenie, či žalobcoví svedčí nárok vyplývajúci zo zmluvy o postúpení pohľadávky od I. I. ako postupkyne na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 5.5.2008 je potrebné najskôr zistiť, či I. I. bola hmotnoprávne legitimovaná na to, aby mohla pohľadávku na žalobcu ako postupníka postúpiť, či mala oprávnenie s vecou (pohľadávkou) nakladať.

Podľa § 524 ods. 1 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 OZ, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 526 ods. 1 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

Postúpenie pohľadávky (cesia) predstavuje inštitút Občianskeho zákonníka, kde dochádza k zmene veriteľa so všetkými právami a povinnosťami na nového postupníka. Ide o dvojstranný právny úkon medzi postupcom a postupníkom. Vo vzťahu k dlžníkovi, teda žalovaným, postúpenie pohľadávky nemá zásadný vplyv, pretože pohľadávka, teda dlh, ostáva nezmenený. Postúpiť možno akúkoľvek pohľadávku, ktorá v deň postúpenia nezanikla a s ktorou je veriteľ oprávnený zmluvne disponovať.

Preto pokiaľ došlo k postúpeniu pohľadávky dňa 25.10.2007 z OSBD Poprad na I. I. vo výške 221.284,69 Sk, zákon s takýmto postupom rátať a k uzatvoreniu zmluvy o postúpení pohľadávky mohlo dôjsť, pretože ku dňu postúpenia pohľadávky takáto pohľadávka OSBD Poprad voči žalovaným existovala. Túto okolnosť v priebehu celého konania nenamietala žiadna z procesných strán.

Následne po postúpení pohľadávky bolo povinnosťou OSBD Poprad ako postupcu bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkom, teda žalovaným, že došlo k postúpeniu pohľadávky na nového postupníka. Oprávnenie oznámiť mala aj I. I., ktorá by však musela podľa § 526 ods. 2 OZ žalovaným preukázať aj právny úkon, na základe ktorého pohľadávku nadobudla. Ako to vyplýva z jej výpovede, takýto úkon voči žalovaným I. I. nevykonala.

OSBD Poprad oznámilo podaním zo dňa 29.10.2007 žalovaným, každému samostatne, že pohľadávka vo výške 221.284,69 Sk bola postúpená postupníkovi. OSBD Poprad však neuviedlo, ktorému postupníkovi táto pohľadávka bola postúpená. Postúpenie pohľadávky podľa § 526 ods. 1 OZ je jednostranný adresovaný právny úkon. Jeho hmotnoprávne účinky voči žalovaným nastávajú doručením tohto úkonu žalovaným, alebo aspoň momentom, kedy sa tento úkon dostal do dispozičnej sféry žalovaného E. F.. U D. F. sa tak stalo osobným doručením tejto listiny a E. F. uložením na pošte.

Odvolačný súd však musí konštatovať, že doručenie listiny D. F. nie je jednoznačne žalobcom preukázaná pre nedostatočnú čitateľnosť tejto listiny, avšak nič to nemení na okolnosti, že D. F. sa o postúpení pohľadávky dozvedela.

Na to, aby tento jednostranný adresovaný hmotnoprávny úkon bol účinný spôsobiť následky, a to oznámiť postúpenie pohľadávky na nového postupníka s cieľom, aby dlžník tomuto postupníkovi riadne plnil, je zachované len v prípade, pokiaľ bude dlžník mať aj informáciu o osobe postupníka, teda názov osoby fyzickej alebo právnickej, ktorej bol dlh postúpený. Aj prípadná neplatnosť dohody o postúpení pohľadávky, tak, ako k tomu dospel aj prvoinštančný súd, nemá vplyv na povinnosť dlžníkov, teda žalovaných, plniť tomu, koho OSBD Poprad v oznámení označil za nového veriteľa (postupníka).

Keďže však k označeniu postupníka nedošlo, dlžník, teda žalovaní, majú právo správať, ako keby k postúpeniu pohľadávky ani nedošlo a plniť svoj dlh voči pôvodnému obligačnému veriteľovi, teda voči OSBD Poprad.

Teda po tom, čo pohľadávka bola postúpená dňa 25.10.2007 na I. I. a oznámenie o postúpení pohľadávky došlo žalovaným bez uvedenia postupníka, žalovaní sa rozhodli svoj dlh vo výške 221.284,69 Sk zaplatiť. Ako to vyplýva z dokladov, žalovaní zaplatili dňa 5.11.2007 sumu 50.000 Sk a dňa 9.11.2007 sumu 21.000 Sk v prospech SVB blok J. v C.. Ako to vyplýva z tejto skratky, zrejme

išlo o Spoločenstvo vlastníkov bytov bloku Váh. Sumu 150.285 Sk zaplatili žalovaní dňa 21.1.2008 na účet OSBD v Poprade, teda na účet postupcu, ktorý postúpil pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávky I. I. dňa 25.10.2007.

13. Ako to vyplýva z takto zistených skutkových okolností aj pred prvoinštančným súdom, vzhľadom na to, že OSBD Poprad ani I. I. ich neoboznámili postupom podľa § 526 Občianskeho zákonníka o tom, kto získal pohľadávku a v akej výške, mohli žalovaní plniť svoj dlh postupcovi, teda OSBD Poprad.

Z vkladov v hotovosti na účet v mesiacoch november a január 2007 – 2008 však vyplýva, že na účet OSBD Poprad zaplatili z celkového dlhu len sumu 150.285 Sk dňa 21.1.2008. OSBD Poprad túto platbu prijal.

Ostatné dve platby 21.000 Sk a 50.000 Sk neboli určené na účet OSBD Poprad, teda na účet postupcu, ale na účet Spoločenstva vlastníkov bytov bloku J. J. C., ktorý nebol postupcom pohľadávky žalovaných. V tomto rozsahu žalovaní plnili v prospech subjektu, ktorý nebol ich postupcom a v tejto časti nič nebránilo I. I., aby svoju pohľadávku platne a riadne postúpila žalobcovi.

14. Dňa 5.5.2008 pri uzatváraní druhej zmluvy o postúpení pohľadávky medzi I. I. ako postupcom a D. B. C. ako postupníkom bola opäť postupovaná celá pohľadávka vo výške 221.284,69 Sk, ktorú nadobudla I. I. od OSBD Poprad, avšak, vzhľadom na to, že už táto pohľadávka bola čiastočne žalovanými uhradená vo výške 150.285 Sk v prospech pôvodného postupcu, k platnému postúpeniu pohľadávky medzi I. I. a D. B. C. došlo len vo zvyšku, a to v rozsahu 21.000 Sk a 50.000 Sk, ktoré na účet pôvodného postupcu uhradené žalovanými v čase postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 5.5.2008 uhradené žalovanými neboli.

Preto odvolací súd dospel k záveru, že čiastočne uplatnený nárok žalobcu čo do sumy 71.000 Sk, teda 2.356,768 eura voči žalovaným z titulu postúpenia pohľadávky je dôvodný. V tomto rozsahu žalobca preukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby, žalobca tvrdil, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia a toto hmotnoprávne oprávnenie z titulu postúpenia pohľadávky čiastočne preukázal. Vo zvyšku už pohľadávka v čase postúpenia pohľadávky dňa 5.5.2008 na žalobcu bola uhradená v prospech pôvodného postupcu v rozsahu 150.285 Sk. Preto v tejto časti odvolací súd nárok žalobcu čiastočne považoval za nedôvodný a tento mu nepriznal a čiastočne za dôvodný a rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil a žalobe vyhovel.

15. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Odvolací súd zistil, že v priebehu konania nebolo preukázané, že by I. I., resp. D. B. C. oznámili postupom podľa § 526 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky na žalobcu žalovaným. Preto žalovaní sa nemuseli dozvedieť o postúpení pohľadávky a mohli svoje povinnosti si plniť voči OSBD Poprad. Prvýkrát o postúpení pohľadávky sa žalovaní dozvedeli až po tom, čo im bol doručený platobný rozkaz vydaný v tejto veci pod č.k. 5Ro/179/2010-33 zo dňa 24.6.2010, kedy E. F. prevzal zásielku dňa 8.7.2010 a D. F. dňa 7.7.2010. Teda, pokiaľ zásielka im bola doručená, ich povinnosť plniť nastala deň po doručení tejto zásielky, teda dňa 9.7.2010, kedy začalo plynúť aj omeškanie v časti uplatneného nároku vo výške 71.000 Sk, teda 2.356,768 eur. Preto odvolací súd žalobcovi priznal nárok na úroky z omeškania vo výške 9 %, ktoré sú povinní zaplatiť spolu s istinou do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Úroky z omeškania sú ročné a určené v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

16. Ďalším uplatňovaným nárokom žalobcu bol nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia žalovaných vo výške 4.248,94 eur s príslušnými úrokmi za každý mesiac, pretože bolo zistené, že žalobca za žalovaných v prospech Spoločenstva vlastníkov bytov Váh uhrádzal mesačné zálohy za služby, ktoré mesačné zálohy mu boli predpísané správcou bytového domu. Z listín, ktoré žalobca predložil, vyplýva, že v mesiacoch júl 2008 zaplatil 2.827 Sk, takisto v mesiaci august, september, október, november, december 2008. V mesiaci január 2009 zaplatil 98,087 eura ako mesačnú zálohu, rovnako aj vo februári, marci, apríli, máji, jún 2009 v júli 2009 uhradil 72,95 eur, ktoré úhrady vykonal aj v ďalších mesiacoch, až do apríla 2010 vrátane. Žalobca tvrdil, že tieto platby boli vykonané namiesto žalovaných, ktorí jeho byt užívali bez právneho dôvodu.

Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, je pravdou, že žalobca v určitom časovom období bol evidovaný ako vlastník sporného bytu, ktorý zrejme mal uzatvorenú dohodu so správcou bytu (nie je zrejme, či išlo o spoločnosť E-Byt Správa Bytov Poprad alebo Spoločenstvo vlastníkov bytov bloku Váh). Žalovaní však v tom čase k bytu majú nájomný vzťah na základe nájomnej zmluvy zo dňa 9.12.1996,

ktorá v rozhodnom čase nebola zrušená. V tom čase na účet OSBD Poprad uhrádzali úhrady, ktoré prvoinštančnému súd zdokladovali.

Prvoinštančný súd tento nárok právne odôvodnil usdt. § 451 ods. 1, 2 OZ a § 454 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého bezdôvodné sa obohatil ten, za koho sa splnilo a čo podľa práva mal plniť sám. Žalobca tvrdil, že žalovaní mali tieto zálohové platby spoločenstvu vlastníkov uhrádzať, pretože byt užívali. Žalobca tento byt neužíval.

Vo všeobecnosti získanie majetkových hodnôt vyjadriteľných peniazoch predstavuje bezdôvodné obohatenie. Ide o stav, keď doterajší majetok obohateného sa rozmnoží. Za majetkový prospech obohateného je však treba považovať aj stav, že sa doterajší jeho majetok nezmenší, hoci bez jeho získania by k tomu došlo.

Predpokladom na priznanie žalobcovi bezdôvodné obohatenie z titulu zálohových platieb uhrádzaných za žalovaných podľa § 454 Občianskeho zákonníka je preukázanie okolností, že povinnosť plniť voči SVB blok Váh Poprad, mali žalovaní. Ďalej je povinnosťou preukázať, že žalobca za nich plnil bez právneho dôvodu a ďalej okolnosť, že na strane žalovaných došlo takýmto plnením k bezdôvodnému obohateniu.

17. V prejednávanej veci bolo preukázané, že v byte v bloku Váh č. 49 na ul. Ústecko-Orlickej v Poprade bývali žalovaní. Žalovaným svedčil nájomný vzťah s OSBD Poprad. Žalobcovi v tom čase svedčilo vlastníctvo na základe neskôr vyhlásenej neplatnej kúpnej zmluvy. Žalobca ako vlastník bytu v tom čase uhrádzal náklady spojené s užívaním bytu svojmu správcovi. Teda zo skutkových okolností vyplýva, že žalovaní mali povinnosť plniť za služby v súvislosti s nájmom bytu, avšak táto povinnosť im trvala vo vzťahu k inému subjektu, než to bol E-Byt Správa Bytov, alebo Spoločenstvo vlastníkov bytov bloku Váh v Poprade. To, že Spoločenstvo vlastníkov bytov bloku Váh v Poprade alebo spoločnosť E-Byt Správa Bytov Poprad plnil žalobca, nepreukazuje pasívnu vecnú legitimáciu na vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných. Žalovaní si svoje povinnosti plnili voči svojmu dodávateľovi služieb OSBD Poprad. To, že žalobca mal uzatvorené na základe neplatnej zmluvy o vlastníctve bytu ďalšie zmluvné vzťahy s dodávateľom služieb do bytu a týmto aj uhrádzal platby, žalovaným nevzniklo bezdôvodné obohatenie a nie je na ich strane povinnosť poskytnúť za zálohové platby plnené žalobcom žalobcovi žiadnu náhradu. Na strane žalovaných neexistovala právna povinnosť k plneniu voči dodávateľom služieb, s ktorými mal uzatvorené zmluvy žalobca. Preto v tomto rozsahu odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu považoval za správny.

18. Preto pokiaľ sa týka celého predmetu konania, v časti istiny 2.356,768 s prísl. považoval žalobu za dôvodnú a preto prvoinštančný rozsudok podľa § 388 CSP zmenil a žalobe vyhovel. Vo zvyšku rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP. Aplikoval pritom postup podľa § 262 ods. 1, 2 CSP. V odvolacom konaní bolo povinnosťou súdu, vzhľadom na zmenu napadnutého rozhodnutia, rozhodnúť o celých trovách konania. Odvolací súd preto skúmal mieru úspechu strán sporu a dospel k záveru, že žalobca bol v konaní úspešným v rozsahu 20,327 %. Žalovaní boli úspešní v rozsahu 79,673 %. Rozdiel úspechu oboch sporových strán je 59,346 % v prospech žalovaných. Preto žalovaným priznal nárok na náhradu trov celého konania voči žalobcovi v rozsahu 59,346 %.

O výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tejto veci (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.